

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/66/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123013284
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2123013284.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Andrey Kondllovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. XX, t. č. vo výkone trestu v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o žiadosti odsúdeného o podmienecné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 18.12.2023, č. k. 4PP/57/2023-49, na neverejnom zasadnutí konanom 21.05.2024, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava (ďalej aj okresný súd) uznesením zo dňa 18.12.2023, č. k. 4PP/57/2023-49, podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 ods. 1 písm. b), § 66 ods. 2 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného A. B. (ďalej len odsúdený) o podmienecné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 17.06.2021, sp. zn. 3T/69/2020.

Po vyhlásení napadnutého uznesenia sa prokurátor vzdal práva podať sťažnosť, avšak odsúdený ihneď po vyhlásení napadnutého uznesenia zahlásil sťažnosť, ktorú ku dňu konania neverejného zasadnutia sťažnostného súdu neodôvodnil.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

- nie je prípustná,
- bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
- nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku, preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosť bola podaná voči rozhodnutiu, voči ktorému je prípustná, podala ju osoba oprávnená - odsúdený, v zákonom stanovenej lehote. Zároveň preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil aj to, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmienecné prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že v zmysle § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona odsúdený už vykonal dve tretiny uloženého trestu odňatia slobody, a to dňa 09.11.2023.

Splnenie formálnej podmienky však nestačí. Na podmienecné prepustenie osoby z výkonu trestu odňatia slobody musia byť splnené aj dve materiálne podmienky a síce, že odsúdený vo výkone trestu plnením

svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a tou druhou je, že od neho možno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Trestného zákona, krajský súd sa nestotožňuje s názorom okresného súdu, že odsúdený túto podmienku čiastočne splnil. Krajský súd dáva okresnému súdu do pozornosti, že odsúdený môže materiálnu podmienku splniť alebo nesplniť a neexistuje žiadna tretia možnosť v podobe čiastočného splnenia ako to prezentoval okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia.

U odsúdeného žiadne polepšenie podľa názoru krajského súdu nenastalo. Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplýva, že jeho správanie je síce na požadovanej úrovni, avšak za celý doterajší pobyt vo výkone trestu (od 11.04.2022) si vytvoril podmienky na získanie len jednej disciplinárnej odmeny, čo je veľmi málo. Z uvedeného vyplýva, že odsúdený nevyvíja dostatočne aktívnu snahu z jeho strany po akýchkoľvek dostupných aktivitách vo výkone trestu, ktoré sú „navyššie“. Odsúdený prevažne len dodržiava pravidlá výkonu trestu, čo je ale elementárna povinnosť každého väzňa. V kontexte faktu, že odsúdený už v minulosti bol vo výkone trestu odňatia slobody, teda je mu dobre známy režim výkonu trestu, krajský súd zastáva názor, že zo strany odsúdeného aktuálne ide len o formálne prispôbenie sa podmienkam výkonu trestu, nie o skutočný prejav jeho polepšenia tak, ako ho má na mysli citované ustanovenie zákona. Odsúdený bol v období od 27.06.2022 do 15.08.2022, preradený na oddiel špecializovaného zaobchádzania, kde boli prioritne využívané reedukačné a následne liečebno - pedagogické metódy. Odsúdený len čiastočne plní stanovený program zaobchádzania.

V ďalšom možno poukázať na to, že odsúdený na verejnom zasadnutí síce prezentoval svoj kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti, neuviedol však, ako na ňu s odstupom času nazerá a ani neuviedol nič, z čoho by bolo možné usúdiť, že by svoj predchádzajúci život tentokrát skutočne analyzoval z hľadiska príčin a podmienok páchania trestnej činnosti so zameraním sa na to, aby tieto príčiny a podmienky eliminoval a v budúcnosti tak trestnú činnosť nepáchal. Verbalizoval len toľko, že veľmi ľutuje trestnú činnosť, ktorú páchal. Ponaučil sa, po prepustení by bol zamestnaný, prosil, aby mu bola daná šanca.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplynulo, že odsúdený navštevoval špeciálnu základnú školu, ktorú ukončil vo štvrtom ročníku. Doposiaľ nebol zamestnaný na trvalý pracovný pomer, pracoval iba brigádne. Pred výkonom trestu pracoval v Čechách na stavbách. Odsúdený pracoval aj vo výkone trestu, avšak neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania, teda ani v tomto smere sa nesnažil aktívne zlepšiť svoje znalosti a schopnosti s cieľom riadne sa uplatniť po prepustení z výkonu trestu v spoločnosti.

A pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku v zmysle ust. § 66 ods. 1 Trestného zákona a síce, že je od odsúdeného možné dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ani túto podmienku krajský súd nepovažuje za splnenú. Ak u odsúdeného nenastalo v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody žiadne polepšenie, tak nemožno podľa názoru krajského súdu dospieť k záveru o splnení druhej materiálnej podmienky, nakoľko polepšenie odsúdeného je esenciálnou zložkou vyvedenia predpokladu, či odsúdený bude schopný viesť po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody riadny život. Od odsúdeného teda nemožno dôvodne očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti, pokiaľ nemožno konštatovať jeho polepšenie sa už počas výkonu trestu.

Je potrebné poukázať na to, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, daný postup je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Očakávania správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení vyvodzuje iba predpoklady a očakávania, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti. Samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je teda predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti, pričom pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, na ktoré poukazoval okresný súd, tieto sú aj podľa názoru krajského súdu zjavné. Posúdenie otázky novej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery pravdepodobnosti sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí najmä predchádzajúci spôsob života odsúdeného a jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Súd môže pri hodnotení osoby odsúdeného prizerať na skutočnosť, že sa v minulosti dopustil trestných činov a z toho vyvodí príslušné závery z hľadiska jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom a možnosti jeho nápravy a polepšenia. Z hľadiska posudzovania sklonov odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti je pritom možné prihliadať aj na zahladené odsúdenia, lebo zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel' trestný čin spáchal.

V tomto prípade viacpočetná recidíva odsúdeného nepochybne svedčí v prospech záveru okresného súdu, že predchádzajúce trestné stíhania, odsúdenia ani uložené tresty, na odsúdeného zjavne nemali požadovaný preventívny a resocializačný účinok, keďže mu nezabránili v ďalšom páchaní trestnej činnosti. Prísnejší náhľad na opakované v minulosti recidivujúceho odsúdeného pri posudzovaní prognózy „či od neho možno očakávať na slobode riadny život“ je namieste. Hodnotenie jeho správania počas výkonu trestu odňatia slobody možno dôvodne prisudzovať len schopnosti prispôbenia sa režimovým podmienkam výkonu trestu. Na základe uvedeného možno konštatovať, že riziko recidívy je u neho s ohľadom na tieto faktory stále príliš vysoké. Navyše mu musí byť venovaný individuálny prístup so zameraním na osvojenie si a rešpektovanie základných spoločenských noriem a je vedený k zodpovednému prístupu a preberaniu zodpovednosti za svojej konanie.

Čo sa týka príslubu zamestnania odsúdenému v spoločnosti C. E. E. F., D., krajský súd konštatuje, že už pred páchaním trestnej činnosti odsúdený pracoval brigádne na stavbách, teda mal možnosť legálneho príjmu, napriek tomu sa v minulosti dopúšťal aj majetkovej trestnej činnosti. Možno tak uzavrieť, že ani príslub zamestnania, ani rodinné väzby nie sú dnes tie relevantné faktory, pre ktoré by súdy mali jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovieť.

Zhrnúc vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru, že náprava a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.